

Besluit Toetsingsrapport met een positieve beoordeling van de aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' van de opleiding Master of Science in de veiligheidswetenschappen van Universiteit Antwerpen

datum 1 Inleiding

3 mei 2012

onderwerp toetsingsrapport TNO Master in de veiligheidswetenschappen (master Universiteit Antwerpen (X5246)

Bij brief van 30 mei 2011 heeft het instellingsbestuur van Universiteit Antwerpen een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' ingediend voor de opleiding Master of Science in de veiligheidswetenschappen. Deze aanvraag is ontvangen op 10 juni 2011 en ontvankelijk verklaard op 8 augustus 2011.

De NVAO heeft voor de beoordeling van de aanvraag een commissie van deskundigen samengesteld. De commissie kende de volgende samenstelling:

- Voorzitter: mevrouw prof.dr. M. Junger, hoogleraar social safety studies aan de Universiteit Twente.
- Lid: de heer dr.ir. P.H.J.J. Swuste, universitair hoofddocent aan de vakgroep Safety Science van de Technische Universiteit Delft.
- Lid: mevrouw E. De Pauw, coördinator Expertisecentrum Maatschappelijke Veiligheid aan de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen.
- Lid: de heer prof.ir. P. Godelie, algemeen directeur van Vekmo en hoogleraar veiligheidstechnieken aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Student-lid: mevrouw A. Peeters, student intercultureel management aan de Lessius Hogeschool.

Extern secretaris: drs. W.J.J.C. Vercouteren RC.

Vanuit de NVAO is de commissie ondersteund door drs. F. Wamelink, beleidsmedewerker.

Op heeft de commissie op 14 oktober 2011 een locatiebezoek gebracht aan de instelling. De beoordeling van de commissie is verricht aan de hand van het Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005).

Naar aanleiding van het locatiebezoek heeft de commissie om aanvullende informatie gevraagd. De opleiding heeft deze vragen medio januari 2012 schriftelijk beantwoord. Op 27 januari 2012 heeft de commissie met vertegenwoordigers van de opleiding over de vragen en de beantwoording gesproken. In de beoordeling is de aanvullende informatie meegenomen.

Op 15 februari 2012 heeft de commissie advies uitgebracht aan de NVAO. Het adviesrapport maakt integraal deel uit van het toetsingsbesluit.

Het samenvattende advies van de commissie luidt als volgt:

In deze samenvattende conclusie geeft de commissie de overwegingen en oordelen die hebben geleid tot haar eindoordeel.

De opleiding heeft in de opleidingsdoelstellingen de algemene, beroepsgerichte en beroepsspecifieke competenties van het NVAO-kader verantwoord. Deze competenties komen volledig en op een evenwichtige wijze in de opleidingsdoelstellingen tot uitdrukking en beantwoorden aan het gevraagde niveau en de gevraagde oriëntatie van een masteropleiding. Het domeinspecifieke leerresultatenkader van de opleiding beantwoordt aan de eisen van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De descriptors van het niveau 7 uit de Vlaamse Kwalificatiestructuur zijn in de geformuleerde leerresultaten verantwoord. Daarom acht de commissie de doelstellingen van de nieuwe opleiding terecht te omschrijven als die van een opleiding op masterniveau.

De opleiding heeft volgens de commissie de aansluiting van de doelstellingen op de eisen van het werkveld en de vakgenoten verzekerd. De opleiding heeft de doelstellingen ook vergeleken met die van andere opleidingen op dit gebied en heeft het eigen profiel daar tegenover gezet. De commissie erkent het interdisciplinaire en op onderzoek gerichte profiel van de opleiding en vindt dat profiel belangwekkend. De vergelijking met de andere opleidingen geldt ook opleidingen in het buitenland als gevolg waarvan de internationale afstemming van de doelstellingen is gewaarborgd. De commissie acht het opleiden van afgestudeerden tot managementfuncties op het gebied van veiligheid binnen vooral grote organisaties een scherp omschreven doelstelling, die zij onderschrijft en waardeert. De opleiding heeft het verwerven van de wettelijk gereguleerde certificaten voor Preventieadviseur niveau I, Milieucoördinator niveau A en Coördinator tijdelijke en mobiele bouwplaatsen niveau A niet in de doelstellingen opgenomen. Op dit moment is niet vastgesteld of de opleiding aan de eisen voldoet voor het afgeven van deze certificaten. Voor de commissie is dit een acceptabele situatie omdat helder is dat afgestudeerden niet kwalificeren voor de certificaten. De commissie is van oordeel dat afgestudeerden wel in belangrijke mate kunnen functioneren op het niveau van de certificaten en het voordeel hebben dat zij vertrouwd zijn gemaakt met een geïntegreerde benadering. Het werkveld heeft de commissie ervan overtuigd dat er voldoende functies beschikbaar zijn voor de afgestudeerden. De opleiding heeft de ambitie om de eigen positie ten opzichte van de wettelijke vereisten voor certificering op termijn meer principieel ter discussie te stellen.

De commissie vindt het onderzoek op een gedegen wijze in het programma opgenomen. De voorgenomen stichting van een onderzoeksinstituut, gericht op de wetenschappelijke studie van veiligheid zal daaraan wezenlijk kunnen bijdragen. De voorgeschreven literatuur in het programma is volgens de commissie voldoende. De aandacht voor de methodologie van het onderzoek in het derde semester zet de studenten aan tot het verwerven van vaardigheden in het wetenschappelijk onderzoek. In de masterproef komen deze vaardigheden ook aan bod. De studenten komen vooral in de stage en de masterproef in aanraking met de beroepspraktijk. Zij dienen daarin reële veiligheidsvraagstukken te analyseren en te behandelen. De raad van advies uit het werkveld die de opleiding zal bijstaan, wekt vertrouwen in de blijvende betrokkenheid van het werkveld.

De doelstellingen van de opleiding zijn in de ogen van de commissie naar behoren in het programma verwerkt. In een overzicht zijn de doelstellingen en opleidingsonderdelen met

pagina 3 van 9 elkaar verbonden. De leerdoelen van de studiefiches zijn op de leerresultaten van de opleiding afgestemd. De commissie onderschrijft het principe van de doelintegratie als een goed beginsel om de interdisciplinariteit vorm te geven. De voorbeeldcase die de commissie heeft bestudeerd, toont het interdisciplinaire karakter van het programma in meer dan voldoende mate aan en geeft vertrouwen in het interdisciplinaire gehalte van de cases. Het didactisch concept is afgestemd op de doelstellingen en de inhoud van het programma en de werkvormen sluiten daarbij aan. Ook in de didactiek wordt aan de interdisciplinariteit aandacht besteed. De opleiding heeft in de visietekst voor het toetsbeleid de bouwstenen voor een degelijke toetsing aangedragen. De procedures voor de toetsing waarborgen de degelijkheid daarvan. De inhoud van de toetsen en de toetsvormen sluiten in de ogen van de commissie aan de leerinhouden van de opleidingsonderdelen waaronder ook de toetsing van de interdisciplinariteit. De opleiding heeft de opzet, werkwijze en beoordeling van de masterproef op een grondige wijze uitgewerkt. Deze uitwerking is in de ogen van de commissie een goede waarborg om tot masterproeven te komen die de leerresultaten van de opleiding zullen weten te bereiken waaronder ook de interdisciplinariteit.

In het programma wordt stapsgewijze toegewerkt naar integratie. De commissie acht dit waardevol. De opleidingsonderdelen worden op een logische wijze met elkaar verbonden om de integratie van de disciplines van de veiligheidswetenschappen te tonen. Daarnaast is sprake van een toenemend realiteitsgehalte van de vraagstukken, die worden behandeld.

De studielast voldoet aan de decretale norm en is evenwichtig over het programma verdeeld. De commissie waardeert de intentie van de opleiding studiebelasting te meten en heeft vertrouwen in de eventuele bijsturing als gevolg daarvan. De opleiding voldoet ook aan de decretale eisen inzake de toelating van studenten. Dat geldt ook de aanvullende eisen die de opleiding stelt aan studenten die niet rechtstreeks kunnen instromen. De programma's die de opleiding heeft ontwikkeld om studenten en personen uit het werkveld in staat te stellen hun deficiënties weg te werken, acht de commissie overtuigend. De opleiding gaat ook zorgvuldig om met de toekenning van vrijstellingen. De commissie is te spreken over de mogelijkheden voor de studenten om in het eerste semester eventuele ontbrekende kennis in een discipline te verwerven en daardoor in staat te zijn het gehele gebied van de veiligheidswetenschappen te bestrijken. De studieomvang van het programma en de omvang van de masterproef voldoen aan de decretale eisen.

De opleiding heeft in de ogen van de commissie terechte eisen opgesteld voor de academische gerichtheid, de professionele gerichtheid en de interdisciplinaire houding van de aan te werven docenten. De docenten die zich al hebben aangemeld om onderwijs voor de opleiding te verzorgen, beschikken over de deskundigheid en ervaring in het onderzoek op hun vakgebied en over ervaring in de beroepspraktijk. Deze docenten hebben wetenschappelijke publicaties op het gebied van de veiligheidswetenschappen op hun naam. Ook beschikken zij over de benodigde didactische en organisatorische capaciteiten. Om het interdisciplinair werken door docenten te realiseren heeft de opleiding enkele maatregelen genomen. Er is een begeleidingscommissie geformeerd en daarnaast wordt een onderwijskundige aangesteld die de docenten begeleid bij het vanuit een interdisciplinair uitgangspunt lesgeven en samenwerken. De inzet van gastdocenten door de opleiding is goed georganiseerd. Toezeggingen van organisaties in de private en publieke sector zijn voorhanden. De begrote personeelsformatie is meer dan voldoende om de opleiding te kunnen starten en te kunnen continueren. Het aantal te benoemen docenten is in de ogen van de commissie ruim in het licht van het aantal verwachte studenten.

pagina 4 van 9 De materiële voorzieningen voor de studenten zijn voldoende. Dat geldt zowel de gebouwen als de leslokalen alsook de elektronische leeromgeving. Het beleid en de voorgenomen uitvoering van de informatievoorziening en studiebegeleiding zijn in de ogen van de commissie naar behoren.

De interfacultaire onderwijscommissie is het lichaam dat de verantwoordelijkheid voor de kwaliteitszorg van de opleiding goed kan dragen. Daarnaast waarborgt de interfacultaire onderwijscommissie de plaats van de opleiding buiten de disciplinaire structuur van de universiteit waardoor de opleiding daadwerkelijk een interdisciplinaire cultuur zal weten op te bouwen. Het systeem voor kwaliteitszorg van de Universiteit Antwerpen dat de opleiding zal hanteren, is een solide basis voor de kwaliteitszorg van de opleiding. Het systeem van programma-evaluaties naast evaluaties van opleidingsonderdelen voldoet. De periodiciteit en de reikwijdte van de evaluaties voldoen ook. De organisatorische coördinatie van de opleiding is stevig. Wel vraagt de commissie aandacht voor de inhoudelijk gerichte coördinatie, om de actualiteit en de interdisciplinariteit in het programma te waarborgen. De opleiding betreft de studenten, docenten, alumni en werkveld goed bij de kwaliteitszorg van de opleiding. De opleiding zet daartoe effectieve mechanismen in, zoals evaluaties en de vertegenwoordiging in besluitvormende en adviserende organen. De opleiding heeft de procedures rond het treffen en uitvoeren van verbetermaatregelen goed ingebed.

De opleiding heeft een toereikende afstudeergarantie gegeven. Investerings van enige omvang worden niet voorzien, omdat de opleiding van de bestaande infrastructuur gebruik kan maken. Voor de financiering van de salarissen van de reeds aangeworven docenten is al gezorgd door de betrokken faculteiten. Voor de kosten van de extra aan te trekken docenten zoekt de opleiding externe financiering. De commissie acht de kans daarop reëel.

De commissie heeft tijdens de installatievergadering overlegd over dit domeinspecifieke leerresultatenkader en heeft het kader gewogen. De commissie heeft vastgesteld dat het kader ontleend is aan de eisen van de actuele beroepspraktijk. Als gevolg daarvan kan het kader gelden als een valide representatie van de eisen die aan de master op dit gebied gesteld moeten worden. Op grond daarvan heeft de commissie het door de opleiding opgezette domeinspecifieke leerresultatenkader aanvaard. De commissie adviseert het domeinspecifieke leerresultatenkader te valideren.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding aan de eisen voor basiskwaliteit voldoet.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

1. De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de aanvraag Toets nieuwe opleiding van Universiteit Antwerpen voor de opleiding Master of Science in de veiligheidswetenschappen is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure alsmede geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
2. De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Op het niveau van de facetten zijn de analyses van de commissie duidelijk en consistent, en ze leiden tot heldere conclusies. Op het niveau van de onderwerpen zijn de oordelen over de facetten op juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies.
3. De opleiding heeft in de aanvullende informatie en het gesprek daarover met de commissie overtuigend aangetoond dat het op een kwaliteitsvolle wijze invulling kan geven aan het interdisciplinair werken.
4. De commissie heeft verklaard dat het voorgestelde domeinspecifiek leerresultatenkader in overeenstemming is met de niveaurespectoren van het niveau 7 uit de Vlaamse kwalificatiestructuur.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het adviesrapport over de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen en dat het eindoordeel deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het adviesrapport. De eindconclusie uit het adviesrapport wordt gevolgd.

De NVAO concludeert op basis van bovenstaande dat de nieuwe opleiding in beginsel over voldoende generieke kwaliteitswaarborgen beschikt. Tevens valideert de NVAO het domeinspecifiek leerresultatenkader.

In de onderstaande tabel is per onderwerp en per facet het oordeel van de NVAO opgenomen.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	Voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	voldoende
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	voldoende
2 Programma	Voldoende	2.1 eisen gerichtheid	voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	voldoende
		2.3 samenhang programma	voldoende
		2.4 studielast	voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	voldoende
		2.6 studieomvang	voldaan
		2.7 masterproef	voldoende
3 Inzet van personeel	Voldoende	3.1 eisen gerichtheid	voldoende
		3.2 kwantiteit	voldoende
		3.3 kwaliteit	voldoende
4 Voorzieningen	Voldoende	4.1 materiële voorzieningen	voldoende
		4.2 studiebegeleiding	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende	5.1 systematische aanpak	voldoende
		5.2 betrekken derden	voldoende
6 Conditie voor continuïteit	Voldoende	6.1 afstudeergarantie	voldoende
		6.2 investeringen	voldoende
		6.3 financiële voorzieningen	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

pagina 7 van 9 **5 Besluit NVAO¹**

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

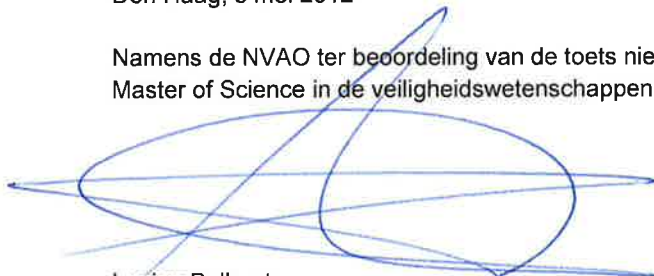
Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt besloten tot de positieve beoordeling van de aanvraag toets nieuwe opleiding Master of Science in de veiligheidswetenschappen (master) van de Universiteit Antwerpen op grond van de redenen aangegeven in het toetsingsrapport. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, die te Antwerpen wordt georganiseerd.

Met toepassing van artikel 5bis van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen wordt besloten tot het valideren van de domeinspecifiek leerresultaten van de opleiding Master of Science in de veiligheidswetenschappen.

Den Haag, 3 mei 2012

Namens de NVAO ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding
Master of Science in de veiligheidswetenschappen van de Universiteit Antwerpen,

bc

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Aanvraagnummer (#5246)

¹ Het ontwerp van toetsingsrapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 30 maart 2012 heeft de instelling gereageerd. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in het toetsingsrapport en -besluit.

pagina 8 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Universiteit Antwerpen
– adres instelling	Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master in de veiligheidswetenschappen
– niveau en oriëntatie	master
– afstudeerrichtingen	geen
– studieomvang	120
– vestiging opleiding	Antwerpen
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden economische wetenschappen	gecombineerd: rechten en toegepaste
– overige opleidingsvarianten	geen
– titel	geen
– eerste academiejaar aanbieding	2012/2013
– nieuwe opleiding Vlaanderen	ja
– nieuwe opleiding instelling	ja
– positief advies associatie	ja
– positief oordeel macrodoelmatigheid	ja

pagina 9 van 9 **Bijlage 2 – Domeinspecifieke leerresultaten**

De afgestudeerden van de master in de Veiligheidswetenschappen zullen de volgende leerresultaten beheersen:

1. De afgestudeerde kent de verschillende veiligheidstheorieën, waaronder de – op de schadetheorie geënte - interdisciplinaire veiligheidstheorie van Viaene. Hij/zij kan deze theorieën situeren, kaderen en toepassen op de vijf domeinen van veiligheid.
2. De afgestudeerde heeft een fundamentele kennis van de basisbegrippen, theorieën en methoden voor de juridische, medische, economische, technologische, psychologische, organisatorische, criminologische en sociologische wetenschappen die relevant zijn voor de vijf domeinen in veiligheid. Hij/zij is in staat om de kennis uit de verschillende disciplines samen te brengen.
3. De afgestudeerde heeft inzicht in recente ontwikkelingen (juridisch, medisch, economisch, technologisch, psychologisch, organisatorisch, criminologisch en sociologisch) aangaande veiligheidsvraagstukken en weet die te plaatsen in de hedendaagse, nationale, Europese en internationale beleidscontext.
4. De afgestudeerde is in staat om zijn verworven kennis en inzichten te ontwikkelen en toe te passen op een concreet nationaal, Europees en internationaal veiligheidsvraagstuk.
5. De afgestudeerde is in staat om vlot wetenschappelijke informatie (literatuur en ander bronnenmateriaal) inzake veiligheidsvraagstukken te verzamelen, kritisch te verwerken en erover te reflecteren, met de bedoeling deze te gebruiken om veiligheidsproblemen op te lossen en de oplossing(en) te communiceren.
6. De afgestudeerde kan zelfstandig een wetenschappelijk onderzoek over een veiligheidsvraagstuk opzetten en uitvoeren. Hij/zij kan een probleemstelling formuleren, een onderzoeksplan opstellen, het onderzoek projectmatig uitvoeren en ontwikkelen, de resultaten synthetiseren en kritisch evalueren, en hierover rapporteren.
7. De afgestudeerde heeft het vermogen interdisciplinair, integraal en toekomstgericht te denken en te handelen. Hij/zij kan nieuwe ideeën en inzichten inzake veiligheid ontwikkelen uit bestaande, door wetenschappelijk onderzoek gegenereerde kennis, en is in staat duurzame oplossingsrichtingen te ontwikkelen, aan te reiken en te bediscussiëren.
8. De afgestudeerde kan zelfstandig en in een multidisciplinair team werken. Hij/zij beschikt over de vereiste sociale en communicatieve vaardigheden om een leidinggevende veiligheidsfunctie op te nemen in het bedrijfsleven of bij de overheid en zijn/ haar kennis inzake veiligheid door te geven.
9. De afgestudeerde is communicatief ingesteld, zowel mondeling als schriftelijk. Hij/zij is in staat actief te luisteren. Hij/zij is in staat om zijn/ haar bevindingen, kennis en ervaring over zijn/ haar veiligheidsonderzoek duidelijk en bevattelijk te rapporteren aan een wetenschappelijk publiek van vakgenoten, maar ook aan een ruimer publiek van beleidsmakers, opdrachtgevers en personen op de werkvloer en hierover in debat te kunnen treden.
10. De afgestudeerde heeft een gedreven en dynamische houding en is in staat om proactief te denken en te handelen. Hij/zij toont dat hij/ zij te allen tijde verantwoordelijkheid kan opnemen.
11. De afgestudeerde heeft een open, creatieve en kritische geest en attitude die gericht is op een professionele benadering en toepassing van zijn kennis en inzicht in veiligheid. Hij/zij kan leren van anderen om zo tot de beste oplossing (best practice) te komen.
12. De afgestudeerde staat open voor nieuwe ideeën. Hij/zij kan reflecteren over het eigen denken en werken met als doel tot vernieuwing, alternatief handelen en/of adequate oplossingen inzake veiligheidsvraagstukken te komen.
13. De afgestudeerde staat open voor een culturele context, wetenschappelijke bevindingen en discussies, levenslang en levensbreed leren, maatschappelijke signalen en veranderingen.
14. De afgestudeerde heeft het vermogen zijn kennis en inzichten te integreren en ethisch verantwoord toe te passen in de context van duurzame ontwikkeling en het maatschappelijk verantwoord en betrokken ondernemen.